

Zmajevo leto 1988 po kitajskem večtisočletnem koledarju nam je obetalo obilico gospodarskih in družbenih pretresov, tudi pozitivnih sprememb, naravnih katastrof in hkrati blagostanja. Na srečo in na žalost hkrati pa se je od vsega uresničila le prva polovica teh napovedi, torej se je (vsaj za nas) prastari, nezmotljivi duh tokrat v dobršem delu ušel. Seveda je ta ugotovitev relativna, odvisno od tega, kaj in kako si v nekem družbenem stanju ter odnosih razlagamo težo posameznih dogajanj in gibanj oz. kakšne so posledice.

Za našo družbo je leto, ki odhaja gotovo leto, ki nosi brez bojazni ne samo v prenesenem, temveč v dejanskem smislu predznak, ki ga beležijo v starem kitajskem koledarju. Razlogov za takšno trditev ni potrebno iskati ali si jih izmišljati. Dovolj je bilo v tem letu samo živeti sredi tega življenja in sprejemati in spremljati dogajanje iz razburkanega okolja. Najtežje je bilo v tem letu vsakomur, ki mu ni bilo vseeno kakšna bo (je) usoda slovenske in jugoslovanske skupnosti, kot tudi seveda tistim, ki jih je evforični val družbenega in gospodarskega stresa »udaril« po lastnem obstoju.

V davnih časih so si za novo leto, kot pričajo stari zapisi, ljudje voščili predvsem dobro letino in srečo. Ob dobrem poslu, letini in sreči so se stvari same po sebi utrjevale dobro, zato naši (ali Kitajcev) predniki niso nič cenili bolj kot lastno moč in sposobnost, ustvarjalno delo in po njem rezultate. Če je bila ob tem še sreča v družini, zdravje in če seveda ni bilo naravnih ter drugih večjih nezgod, je bila sreča popolna. No, mi se danes znamo dobro boriti za osebno srečo in če je treba vse naredimo (kar se za nesrečo ne da), da bi obvladali naravne sile, kar nekako tuje pa nam je (bilo) vsakdanje prizadevanje za to, da bi čimveč in čimboljše ustvarjali, delali. Kot, da nam je bilo vseeno za naše otroke, naše vnuke za našo prihodnost!

Ustvarjanje temeljev »tretje« Jugoslavije

V letu 1988 bi težko našli dan, v katerem ne bi domovino pretresel ta ali on dogodek. Celo več: nizanje dogajanj je doseglo strmo stopnjenje in s tem najvišje možne tone družbene krize. Z njo je rastla zavest, da poti resnici ni mogoče z ničemer več zapreti niti je upočasniti. Klic k razumu je izzvenel kot alarmni zvonec, ki je opozoril in označil skrajno zgornjo mejo še obvladljivega v ožji in širši skupnosti. In pravi čas smo zaustavili nevarno stihijo množic, ki so si našle prostor na cesti, da bi našle svojo pravico ter odkrile resnico od resnic o vsem našem nagnitem telesu. Patetično in pesimistično! — Ne, menim, da je res to, da smo zmogli moči in duha za prestop prve od neštetihih stopnic k pravih dejstvom, k očiščenju družbe, k blagostanju vseh tistih, ki so resnično sposobni, ustvarjalni, ki hočejo s svojim umom in rokami delati ter pridobivati lepši in bogatejši jutri.

Leto, ki nas zapuša je tudi leto, ki vsakem pomenu pomeni prelomnico; prelomnico za naš slovenski narod in narode ter narodnosti v Jugoslaviji, saj od tega trenutka dalje ne bo več mogoče (tudi po zaslugi družbeno-ekonomske recesije) kar tako, ali kot rečemo, na pamet, opremljeno s številnimi politično-govorniškiimi floskulami, odpraviti posamezno narodnost ali manjšino, brez najglobljega spoštovanja njene nacionalne, politične in kulturne identitete. Boj, v tem smislu, še zdaleč ni končan, kakor seveda ni končan boj na celotnem politično-ekonomskem področju.

S sprejemom ustavnih amandmajev k jugoslovanski ustavi se šele začne temeljito razčiščevanje odnosov in rekonstrukcija politične ter gospodarske podobe širše domovine. Ob tem bo naše slovensko, najbrž pa kmalu tudi jugoslovansko družbeno življenje zahtevalo zelo jasen in nedvoumen odgovor: po kateri od dveh možnih poti izvajevati in priti do nove, drugačne družbe — po poti razvijanja demokratičnih in pluralističnih v svet odprtih odnosov, ali po poti dogmatskih, unitarističnih in centralističnih odnosov, ki so sami sebi dovolj — ki nas vodijo v osamitev v svetu in družbeno bedo.

Vsekakor bomo znali odgovoriti na to vprašanje, kar nas zagotovo ne odvezuje težkega dela, rekonstrukcije in popolne preneve družbeno političnih organizacij. To, sestopanje Zveze komunistov in politike (v celoti) z oblasti, korenita preobleka socialistične zveze ter uveljavljanje tržnih zakonitosti v gospodarstvu so le pogoj za resna razmišljanja in pogoje drugačnega življenja ljudi. To so temelji za novo družbeno ureditev, ki jo želimo doseči in moramo z novo jugoslovansko ustavo, katere čas nastajanja začnemo v letu 1989. Leto 1989 je torej začetek nečesa novega, ustvarjanja temeljev »tretje Jugoslavije«, verjamem pa tudi v to, da bo to garaški posel in izjemno zahteven, ter občutljiv podvig naše celotne, sedaj že silno pretresene družbe.

Za te naloge ali že kar podvige pa bo potrebno pridobiti množice ljudi, njihovo zaupanje, energijo in znanje mladih, kar nam do sedaj ni uspevalo. Naredimo vse, da bomo znali in zmogli vse to, saj to je naša (morda) zadnja možnost, šansa, ki se zanesljivo ne bo več ponovila. Socialistična zveza je sedaj zanesljivo edina sposobna in če še ni, bo morala biti tako organizirana, da bo vse moči, znanja, volje in interese združila za (ponovno) zgodovinski boj — ki to z letom, ki prihaja, nedvomno je!

Predsednik OK SZDL LJ. Center
JANKO REDNAK

Vso srečo v novem letu, kar največ uspehov in osebno zadovoljstvo želimo vsem prebivalcem naše občine in vsem delavcem v organizacijah združenega dela.

Družbenopolitične organizacije
in Skupščina občine Ljubljana Center

DOGOVORI

GLASILO SZDL LJUBLJANA CENTER

Leto XV — 27. december 1988

Štev.: 11 BREZPLAČNO

PREDSEDSTVO OK SZDL O TREH PEREČIH TEMA

Krajevne skupnosti, stanovanja, sivi

Predsedstvo občinske konference SZDL je zadnje tri seje posvetilo izredno pomembnim zadevam, o katerih že dalj časa teče beseda tako v občini kot v širši družbenopolitični skupnosti. Razpravljalo je o financiranju delovanja krajevnih skupnosti, o stanovanjskem gospodarstvu in o reorganizaciji samoupravnih interesnih skupnosti.

Osnutek družbenega dogovora o zagotavljanju sredstev za financiranje krajevnih skupnosti je predmet živahnih razprav, zlasti še zato, ker zadeva nikakor ne more zagledati luč sveta v obliki, ki bi zadovoljila vse. Te skupnosti tvorijo temeljne celice delegatskega sistema tako za družbenopolitične skupnosti kot za samoupravne interesne skupnosti na terenu.

KS je opredeljena v ustavi

Proračunsko financiranje krajevnih skupnosti je sicer potekalo več ali manj normalno, vendar pa nikoli ni bilo dovolj sredstev za učinkovito delo. Tega po mnenju članov predsedstva OK SZDL Ljubljana Center, ki so razpravljali o njem 24. novembra, tudi sedanja osnutek ni bistveno spremenil. Edina novost, ki jo prinaša, je v tem, da bi prispevale k financiranju krajevnih skupnosti tudi samoupravne interesne skupnosti.

Člani so v razpravi med drugim menili, da so krajevne skupnosti kot družbenopolitične skupnosti opredeljene z ustavo in da mora biti kot tako opredeljeno tudi njihovo financiranje. Prav tako se člani predsedstva niso strinjali, da so krajevne skupnosti v predloženem dokumentu obravnavane kot objekt ne pa kot subjekt dogovarjanja. Bistvenih premikov na področju financiranja krajevnih skupnosti tudi s predloženim dokumentom najbrž ne bomo mogli doseči.

Podobno stališče kot predsedstvo

socialistične zveze so zavzeli tudi delegati občinske skupščine, ki so nekaj dni kasneje razpravljali o istem osnutku. Predlagali so celo, naj bi s sprejemom družbenega dogovora o financiranju krajevnih skupnosti počakali do sprejetja republiške ustave, s katero naj bi uredili zadevo v okviru ustavnega sistema. To stališče delegatov občinske skupščine v Centru pa ni nalezelo na odobravanje pri delegatih drugih skupščin v mestu Ljubljana. Zaradi tega je skupščina mesta Ljubljane vendarle sprejela predloženo gradivo v fazi osnutka in o njem bodo delegati razpravljali na enem prihodnjih zasedanj zborov mestne skupščine, vendar že v fazi predloga.

Premalo denarja za stanovanja

Stanovanjsko gospodarstvo je bilo predmet razprave na seji predsedstva občinske konference SZDL 8. decembra. Temeljno vprašanje, na katerega so si prizadevali najti odgovor, je bilo, kako zagotoviti sredstva za nujno potrebno vzdrževanje stanovanjskega sklada. Pomanjkanje sredstev je tako pereče, da grozi nekaterim poslojem dobesedno propadanje, medtem ko se lahko zgodi, kakor je dejal eden izmed razpravljalcev, da čez 30 let ne bomo več imeli s čim gospodariti.

Svet za urejanje prostora, komunalna vprašanja in varstvo okolja, ter stanovanjsko politiko pri predsedstvu občinske konference SZDL, je med

drugim dal pobudo, naj bi stanovalce spodbudili, da bi sami zbirali sredstva za najbolj nujno popravilo v svojih hišah. Predsedstvo je sprejelo to pobudo, vendar so njegovi člani v razpravi menili, da bi morala pobuda prerasti v gibanje, ki bi zajelo pretežno večino prebivalcev našega mesta.

Iz podatkov, ki smo jih slišali na seji, je razvidno, da imamo na voljo komaj 5 odstotkov sredstev od vseh tistih, ki bi jih potrebovali za nujno potrebna popravila in tekoče vzdrževanje. Ob vsem tem je v najbolj nezavidljivem položaju prav občina Center, ki ima največje število starih, večkrat celo razpadajočih zgradb, za katere bi potrebovali zares velika sredstva, da bi jih spravili v normalno funkcijo.

Na seji je bilo slišati ostre zahteve po dejanskem povezovanju interesa stanovalca s svojim stanovanjem. Gre namreč za to, da se velik del sredstev, ki jih pridobimo od stanarin odteče iz hiše za druge potrebe, hišni sveti pa nimajo sredstev, s katerimi bi lahko gospodarili. Zaradi tega tudi zelo težko dobimo ljudi, ki bi želeli delati v hišnem svetu, saj nimajo s čim gospodariti. Precej ostrih besed je bilo izrečenih tudi na stanovanjsko podjetje, katerega administracija potrebuje znaten del za svoje delovanje. Sprejemamo in podpiramo vsak napor za boljše organiziranje stanovanjskega gospodarstva, so dejali na seji. Imamo veliko odgovornost in ogorčenje delegatov tako v hišah kot v samoupravni stanovanjski skupnosti bi moralo končno obroditi tudi konkretne sadove.

Ob mnenju, da so najemnine še vedno neekonomske pa so nekateri člani predsedstva menili, da to ni povsem točno, pač pa bi bolj držalo dejstvo, da se marsikateri dinar iz najemnine odteče tja, kamor ne bi bilo potrebno.

Imamo preveč sisov

O samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti je bilo že veliko govora in tudi mnenj, katerih rdeča nit se vleče skozi ugotovitev, da imamo sisov preveč, da smo na tem področju preorganizirani. Zaradi tega se je izoblikoval predlog naj bi v Ljubljani ustanovili samo šest skupnih interesnih skupnosti in sicer za vzgojo in izobraževanje, zdravstveno varstvo, socialno varstvo, raziskovanje, kulturo in telesno kulturo. Tako bi nastalo, kot smo že povedali, šest sisov namesto 54 kolikor jih imamo danes. To bi bila vsekakor dobrodošla racionalizacija, ki so jo člani predsedstva občinske konference SZDL podprli na seji 15. decembra. Ob tem pa so se strinjali s predlogom enega od razpravljalcev, ki je menil da bi morali o samoupravni interesni skupnosti za vzgojo in izobraževanje razmišljati drugače kot doslej. Te dejavnosti namreč ne bi smeli obravnavati v »paketu« družbenih dejavnosti pač pa bi jo morali obravnavati kot del proizvodnega procesa. Brez izučeni in izobraženi ljudi namreč tudi proizvodnje ne moremo organizirati tako kot bi jo morali.

V razpravi so omenjali tudi rešitve, ki naj bi jih prinesla nova ustava Socialistične republike Slovenije in o tem izrazili tudi nekaj dvoma o tako imenovanem sistemu samoupravnih interesnih skupnosti, kjer ločujemo uporabnike od izvajalcev. Svoje bi morali povedati tudi v novem volilnem sistemu, saj bi morali najti najbolj ustrezen ključ, po katerem bi bile določene dejavnosti zastopane tudi v bodočih samoupravnih interesnih skupnostih.

Člani predsedstva so podprli predloženo reorganizacijo sisov družbenih dejavnosti, pri čemer so imeli pred očmi predvsem racionalizacijo delovanja. Menili so, da je Ljubljana enoten prostor in že dosedanja praksa je pokazala, da imamo v vsej Ljubljani tudi enotne prispevne stopnje. Skupščine posameznih občinskih sisov so bile večkrat samo formalnost.

NIKO ISAJEVIČ

Ivo Krč: Razvoj strategije inovativne družbe

Predsednik občinske organizacije ZK v Centru Ivo Krč je v sklepnih besedah na zadnji letošnji seji partijskega komiteja, ki je bila 15. decembra, povedal med drugim naslednje:

Pred Zvezo komunistov Slovenije in celotno našo družbo so v letu, ki prihaja, pomembne naloge kot so razvoj strategije inovativne družbe in vključevanje Jugoslavije v evropski gospodarski prostor;

— Prenova ZK kot pogoj za uveljavljanje celotne družbene reforme — predvsem v smislu odprtosti v svet, svobode, sproščanja iniciativnosti, skratka v smislu sodobne politične organizacije;

— Uveljavitev ustavnih dopolnil v smislu uveljavljanja demokratičnih reform v političnem sistemu in obvladovanju nevarnosti unitarističnega tolmačenja sprememb odnosov v federaciji;

— V dograjevanju slovenske ustave se ZKS zavzema za širjenje demokratičnih možnosti in neposredne volitve, da bi novo ustavo Slovenije sprejeli z referendumom in to pred sprejetjem nove ustave SFRJ.

To so samo nekateri elementi v prizadevanjih, da v družbi ustvarimo učinkovito demokratično gibanje za uresničevanje projekta socializma po meri človeka.